

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Barabás Kálmán

Cím:

Fedezzük fel Budát!

Forrás:

Nemzeti Újság

Bp
(Hely)

1927. 10. 5.
(Idő)

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Idő

"1927"

Személy

Fedezzük fel Budát!

A Nemzeti Újság sajtó-akciója, amely a páratlanul szép, romantikus ősváros kultuszának akart propagandát csinálni, olvasóink között igen nagy visszhangra talált. Nap-nap után érkeznek hozzászólások, panaszok és felajdulások, hogy mennyire elhanyagolták Buda és környéke érdekeit, — ami nemcsak a budaiak szempontjából kár és vétkes mulasztás, hanem a pestiek, sőt az egész ország szempontjából is.

Az alábbiakban közöljük egy olvasónk figyelemreméltó levelét, egy olyan olvasónkét, aki ezúttal egyenesen a pestiek érdekéből nézi a kérdést. Leveléből kitűnik, hogy Pestnek voltaképpen nagyobb szüksége van Budára, mint Budának Pestre. És kitűnik az, hogy milyen messze vagyunk még attól, hogy Buda az ilyen értelemben felfogott hivatásának megfelelően. Olvasónk ezt írja:

Buda lehetne az a kis oázis, ahol a pesti ember amerikai stílusban örvénylő életébe enyhe, kedves, üdítő, nyugalmas vasárnapokat iktathatna. Vasárnap! Ezen a napon kiürül Páris, London vagy Berlin és Bécs és a nagyvárosi ember egy napra a környék elizeumi mezőin ideigleg és szellemileg reorganizálódik. Igy születne újra a pesti ember is Budán, ha... ha Budát és a budai hegyvidéket egyáltalán meg tudná közelíteni.

A szegény pesti polgár

A szegény pesti polgár üdülőhelye nem

esmetik messze a mindennapi robotmunka színhelyétől. A budai, pilisi hegyek, az itt levő községek, Obudától Visegrádig, innen Esztergomig, a kevésbé pénzüi budapesti polgár természetkedvelésének, turistáskodásának, sőt nyaralásának majdnem egyedüli terrenumai. A szerény anyagi felkészültséggel bíró polgár egészséges, lélekűdítő szórakozására heti robotolásban elfáradt, elméjének megpihentetésére kéznél állanak a pár kilométerre fekvő szebbnél-szebb kirándulóhelyek, nyaralásra alkalmas községek. Amde mi a helyzet? A néhány kilométerre fekvő helyek felkeresése a nyomoruságos közlekedési viszonyok miatt csak sok vesződéssel, bosszúsággal, fáradszó kínlódásokkal lehetséges. A hajójáratok ritkák, hosszadalmasak, a hajók majdnem mindig túlszűfoltak, a menetrend abszolút illuzórius, mert soha sem tartják be. Az érkezési idők csak papíron vannak meg, a hajók száz esetben százszor késnek, de nem perceket, hanem felórákat, órákat. Köztudomású, hogy a hajómenetrend nem is veszi senki sem komolyan.

Am, ha a tulsó parton haladó váci utvonalat akarjuk igénybe venni, talán még rosszabb a helyzet. Akkor hidak hiányában, lélekvesztőn lehet csak a jobb partra jutni. Szélben, viharban, áradáskor életveszélyes, télen meg épséggel lehetetlen az átjárás. És ha valahogyan mégis átvergődünk, azután még gyalogolni kell, ami télen ismét lehetetlen.

A budapest—esztergomi villamos

Szentendrétől Esztergomig vasutvonal nincs, pedig itt vannak azok a községek, kiránduló helyek, amelyek a legtöbb közönséget vonzanak, Visegrád, Gizellatelep, Dömös, Pilismarót, a dobogókői

negyvidék stb. A Pally-ter—szentendrei villamosvasut amig egyrészt zsákutcá, amely célunk harmadáig, középig visz, másrészt egyvágányu, az ünnepi, vasárnapi tömegeket, különösen visszatéréskor képtelen elszállítani, mert egyetlen vágánya miatt megfelelő számú vonatok be nem állíthatók. A kocsik valóságos ostromállapota életveszélyes tolongás, heztingmódra való kinszenvedéses utazás, lemaradás, órák hosszat való várakozás a következő indulásra, — így festenek a mi kirándulásaink. Aki a turistaságban, természetkedvelésben örömeiket és nem bosszúságokat keres, elkerüli inkább ezeket a gyötrelmes utazásokkal járó helyeket.

Évek óta emlegetik a budapest—esztergomi villamosvasut kiépítését; mérnek, cövekelnek, ígérnek, de a vasut máig sincs meg, Szentendrén tul Ázsia következik. Más világvárosok polgára hasonló helyzetben vasuton, fogaskerekün, kötélpályán köntyedén eléri még a hegyek csúcseit is, nálunk meg a községek is elérhetetlenek ezeken a részeken, amelyek pedig valósággal hivatottak arra, hogy a főváros vérkeringésébe bekapcsolódjanak. Visegrád, Dömös, Gizellatelep, Pilismarót stb. a gyönyörű panorámájú, egészséges, közelfekvő Dunajobbpart mentén régóta ismert nyaralóhelyek; de ezenkívül e községek lakosai abból élnek, hogy élelmiszereiket Budapestén értékesítik. A nehéz és lehetetlen közlekedés azonban (télen például, hajójárat szünetelése idején a szó szoros értelmében hermetice vannak elzárva a külvilágtól, mert a csónakok sem szállíthatják át az utast a váci vasutvonalhoz), a többek közt az itteni megélhetést is megnehezíti, úgy hogy a drágaság ezeken a nyaralásra hivatott községekben 20—30 százalékkal nagyobb, mint magában Budapestén.

A Római-fürdő

Hasonló anomália végül a Római fürdő elhanyagoltsága, kirekesztése a természetforgalomból, hozzáférhetőségéből. A

Római fürdő s ennek különösen duna-
menti része a fővárostól néhány kilomé-
ternyire valósággal a Balatont volna hi-
vatott pótolni. Vidéke gyönyörű, a Duna
itt lassu folyásu, tengerként szélesedő,
partja enyhe lejtőjű, strandfürdőzésre ki-
válóan alkalmas. Miután a villamosvas-
utvonal a parttól távol esik, a rendes
hajójárat ritka s alkalmatlan időben köz-
lekedik, csavargózós-járatok beállítása
legalább május-augusztus hónapokra
volna a természetes megoldása hozzáfér-
hetőségének. Ezzel szemben csak az idén
kísérleteztek július hó végén pár héten át
ezzel, be is vált, de augusztus végén már
meg is szüntették. Ez a partvidék se fej-
lődhetik, a közönség nem szokhatja meg,
mert hozzáférni nem tud. Merész vállal-
kozók így is deszkabódékkal, Robinzon-
tanyákkal népesítik be ezeket a partokat

s ezekben a bódékban töltik nyaralásra
szánt idejüket, usznak, halásznak, csóna-
káznak, bizonyosságául annak, hogy a Ró-
mai fürdőnek is meg volna a maga
publikuma, amely más felkarolás esetén
nagyobb dolgokat is művelne, nagyobb
befektetéseket is tenne. Így azonban desz-
kakunyhók felépítésén túl nem merészke-
dik.

Nemcsak városfejlesztés, de közellátás
és közegészségügyi szempontból is meg-
szívlelendők lennének az itt elmondottak.
A Dunajobbpart Budapest közelében,
hogy hasonlattal éljünk, olyan, mint az
élő test tüdeje, amivel lélegzik, aminek
utján felfrissül, új energiákat szív ma-
gába. A mai nyomorult, trianoni állapo-
tok közt százszorosan fontos lenne, hogy
az éhbérért magát agyondolgozott pesti
polgár, poros, füstös, egészségtelen lég-
körben serdülő gyermek legalább időn-
ként pihenésre, üdülésre szánt rövid
ideje alatt elmenekülhetne a természet
gyógyító, vigasztaló, új erőt adó ölére.

Barabás Kálmán dr.